

V SIMPOSIO GALEGO DE TRADUCCIÓN:

En voz allea

A comezos deste ano 2005, en concreto os días 24 e 25 de febreiro, celebrouse na Facultade de Filoloxía e Tradución da Universidade de Vigo o V Simposio galego de tradución da Asociación de Tradutores Galegos. O simposio bianual dedicouse nesta ocasión a analizar a tradución da literatura galega a outras linguas da nosa contorna cultural: políticas de tradución, intereses e gustos das editoriais e dos axentes culturais, recepción das obras entre o público lector, criterios de selección de autores, análise de xéneros traducidos, problemas de tradución concretos, etc. Despois de tratar, en edicións anteriores do simposio, a formación dos tradutores galegos, a tradución das outras literaturas á nosa lingua ou os problemas da tradución da ciencia ó galego, a edición deste ano quería por unha banda indagar na proxección exterior de Galicia e da súa literatura, nos intereses que as nosas letras espertan nas autoridades culturais e nos lectores do resto do mundo; pola outra, pretendíase poñer de relevo tamén a necesidade que temos como país de ser coñecidos no exterior, estratexia imprescindible de supervivencia nun mundo cada vez máis uniformado no que imperan o pensamento único e as leis do mercado.

O simposio abriuse cunha conferencia do catedrático de Filoloxía Románica da Unversidade de Santiago de Compostela Antón Figueroa, estudoso da literatura comparada e do papel da literatura e da tradución na configuración dos sistemas literarios nacionais, que pronunciou unha conferencia titulada “Literaturas minorizadas e relacións interliterarias”. A seguir as sesións arrelláronse ó redor de distintas conferencias pronunciadas por algúns dos tradutores de autores galegos ás cales seguiron longos e interesantes debates co numeroso público asistente. **Elisabete Pais de Jesús Ramos**, profesora de portugués na Universidade de Vigo, presentou en “Os erros de *Erros e Tánatos*” os problemas da tradución ó portugués da obra de Gonzalo Navaza *Erros e tánatos*. Centrouse principalmente na resolución das incoherencias textuais agachadas no texto orixinal. O escritor e tradutor **Xavier Baixeras** (autor das traducións catalás de Ferrín, Álvarez Caccamo e outros e de literatura italiana, catalá e española ó galego) fixo un repaso histórico dos intercambios literarios cos Países Cataláns. A tradutora e profesora da Universidade de Santiago de Compostela **Laurence Malingret** disertou sobre a tradución da literatura galega ao francés. Das traducións á lingua inglesa ocupouse **Craig Patterson**, profesor da Universidade de Stirling (Escocia) e tradutor, entre outros autores, de Castelao. O profesor Patterson está a prepara-la tradución de *Sempre en Galiza* e apuntou precisamente os motivos e as estratexias de tradución dun texto político galego antigo na Inglaterra actual e o interese que pode ter para o público. Os asistentes ó simposio non puideron contar, para

pechar o primeiro día, coa presenza da queridísima profesora **Alexandra Koss**, unha das grandes tradutoras do galego ó ruso e do ruso ó galego, que actualmente ensina lingua e literatura españolas na Universidade Herzen de San Petersburgo e que foi profesora de lingua rusa na Universidade de Vigo ata que os criterios económicos se impuxeron ós académicos, á lóxica e á calidade da docencia. A profesora Koss tivo problemas de saúde uns días antes do comezo do congreso. Actualmente estase recuperado da súa doenza, do cal todo o Consello de redacción de Viceversa se congratula. Esperamos tela connosco nos vindeiros meses para que pronuncie a conferencia que non puido impartir.

O segundo día do simposio abriuse cunha homenaxe á finada Xela Arias, tradutora, socia da ATG e membro do Consello de redacción desta revista. No acto, Emma Lázare (premio Plácido Castro de Tradución 2004) fixo unha análise da tradución que Xela fixo para BIVIR, *O Spleen de París* e o poeta e profesor Anxo Angueira recitou varios fragmentos da tradución deste poema en prosa de Baudelaire.

Máis tarde, o secretario da ATG, Alberto Álvarez Lugrís, fixo unha sinopse da biblioteca virtual BIVIR e do seu estado actual de desenvolvemento. Xosé María Gómez Clemente (presidente da ATG) e Ana Luna Alonso (tradutora e profesora da Universidade de Vigo) presentaron un informe sobre a tradución literaria en Galicia. Continuaron as sesións de conferencias coa intervención do profesor **Giuseppe Tavani**, profesor da Universidade de Roma e especialista en literatura medieval galego-portuguesa. O profesor Tavani é o autor de *Il Griffone*, tradución ó italiano da novela de Alfredo Conde *Xa vai o Griffon no vento*. Na súa intervención presentou os parámetros que rexen a tradución literaria e exemplificounos coa súa tradución de *Il Giffone*. A tradutora vasca **Bego Montorio** (responsable da edición en éuscaro de *Arraianos* de Xosé Luís Méndez Ferrín e dunha escolma de *Sempre en Galiza*) presentou un detallado percorrido pola historia da tradución de textos da nosa literatura en Euskal Herria.

Continuaron as sesións cun encontro entre autores galegos e os seus tradutores no que participaron **Xosé Luís Méndez Ferrín**, **Alfredo Conde** e **Gonzalo Navaza** por parte dos autores e **Bego Montorio**, **Giuseppe Tavani** e **Elisabete Pais** por parte dos tradutores. Nesta ocasión as intervencións de todos eles xiraron nos problemas de tradución de obras concretas. Os autores falaban sobre como se ven eles nas traducións e que supón seren traducidos a outras linguas, mentres que os tradutores se centraron en detallar as súas interpretacións dos textos orixinais e en resaltar a importancia de poderen colaborar cos autores e consultar con eles.

Tras escoitar as opinións de tradutores e autores, clausurouse o V Simposio galego de tradución *En voz allea* cunha intervención dun editor, **António Luís Catarino** (Deriva editora, Porto), especializado na tradución e difusión de literaturas minorizadas como a galega ou a bretona en Portugal. O

señor Catarino presentou os obxectivos da súa editorial, afastados dos intereses habituais do mercado e centrados na difusión dos valores literarios das literaturas menos poderosas e influíntes.

Neste número de *Viceversa* podemos atopar unha selección das intervencións máis destacadas do simposio.